

Михайло Лазорик

Наукове обґрунтування дії на людину молитов, богослужінь та деяких обрядів православної, римо-католицької та мормонської конфесій

Обґрунтована необхідність проведення наукових досліджень дії на людину молитов, богослужінь та деяких обрядів з застосуванням сучасних наукових методів. Вказано на особливості деяких обрядів у християнських церквах трьох існуючих в Україні конфесій. Наведено результати проведених досліджень і пояснено механізми дії молитви, літургії та причастя на організм людини.

Ключові слова: релігія, молитви, обряди, дія на людину, наукові дослідження

«...Вірити означає прийти до розуміння і знання»

Венедикт XVI

Оразгельди Овезгельдієв (Президент Туркменської Академії наук, розігнаної колишнім керівником Туркменістану) більш як 30 років розробляв і публікував учення про синергетику і висунув синергетичну теорію життя^{1,2}. Вона стосується еволюції життя на Землі, яка за мільярди років привела до розвитку людства та сучасного життя. Введення біфуркації – стрибка, який приводить до якісних змін, дало можливість автору пояснити, чому поступові кількісні зміни під час еволюції приводять до якісних змін. Автор вважає, що людство переживає за останні 30–40 тисяч років когнітивну або пізнавальну еволюцію, коли змінюються спосіб і форма мислення. Спочатку мислення мало примітивний характер. Зараз воно стає складнішим з дедалі більш вираженим феноменом абстрагування. Абстрагування дає можливість глибше проникати в сутність явищ, одержувати нові і якісні знання. Але абстрагування, відриваючись від реальності, веде до ілюзій і до помилок. Раціоналізм, наука і науково-технічний прогрес, які забезпечує робота лівої півкулі головного мозку, стали домінуючими в процесі пізнання і витісняють чуттєву форму пізнання. Релігія відноситься великою мірою до чуттєвого пізнання, яке забезпечується діяльністю правої півкулі мозку. Дисонанс в роботі півкуль головного мозку призвів до розриву релігії і науки, їх протиставлення з

відповідними наслідками і ризиками. Тому слід гармонізувати роботу обох півкуль головного мозку у процесі пізнання. Це стане виходом із ситуації і людина прийде і засвоїть нову парадигму – наукову релігію.

Автор теорії виріс в середовищі, де сповідують вчення пророка Магомета, виховувався в умовах радянського атеїзму. Але в результаті активної наукової роботи в радіофізиці, геофізиці, сонячно-земній фізиці та наукознавстві прийшов до дещо неочікуваних висновків. Це заслуговує належної оцінки і аналізу.

У цьому ключі варто зупинитись на деяких проблемах християнства, які вимагають чіткого наукового пояснення та трактування з позицій досягнень сучасної науки. Інакше вчення Ісуса Христа може опинитись у ситуації, коли окремі положення і уяви віруючих та служителів церкви прийдуть до протиріччя з даними сучасної науки.

Християнство як релігійний напрям виник і розвинувся в надрах юдаїзму як відповідь на передбачений задовго до Христа і очікуваний юдеями прихід Месії.

Старий завіт³ є джерелом істини для юдеїв, християн і ісламістів. Але служителі всіх без винятку конфесій не зовсім чітко доносять це до широкого кола віруючих через певні ризики для них. Варто вказати і на те, що саме в надрах юдаїзму виник і розвинувся атеїзм, хоча про це скромно мовчать.

Боротьба з ученням Ісуса Христа, чужого для ортодоксальних юдеїв, яка виникла вже на початку діяльності Ісуса Христа, продовжується і тепер. Але вона змінилася і ведеться зараз між християнством та юдаїзмом, з одного боку, та послідовниками вчення пророка Магомета проти християн та послідовників Мойсея, – з другого.

Існування в Україні великої кількості християнських церков породжує складність сприйняття цього феномену як віруючими, так і пересічними громадянами. Результатом є уже боротьба за так звану «чистоту віри та обрядів» між віруючими різних християнських конфесій.

Найбільшими конфесіями в Україні є православні християни східного обряду (московський та київський патріархати, автокефальна церква, греко-католики), західного (римо-католицька церква) та протестантські течії різних напрямів.

Останнім часом набуває розвитку менш відома широкому колу людей в Україні конфесія мормонів.

Доступною для тих, хто цікавиться рухом мормонів, є книга Анатолія Колодного⁴, а для зацікавлених Книга Мормона⁵. Для розуміння і порівняння окремих положень вчення церкви викладемо деякі особливості цієї конфесії.

Мормони, або Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів пов'язана з древнім Ізраїлем. Відповідно до офіційної концепції ще в древньому Ізраїлі виникло вчення, яке було придушено офіційною ортодоксальною юдейською верхівкою. Одна сім'я жителя Єрусалиму Легія (Lehi) за вказівкою Святого Духа на кораблі виїхала до Америки за 600 років до народження Христа. Вона стала родоначальницею двох народів – нефійців та ламанійців. Уже після свого Воскресіння Ісус Христос явився перед праведними людьми в Західній півкулі і навчав їх віри і заснував церкву. Серед нефійців був пророк Мормон (Mormon), який разом з іншими пророками викарбовували історію життя народу на золотих пластинках. Велика подія – явлення Христа перед народом Америки була також записана на золотих пластинках. Для збереження нащадкам цих подій Мормон передав пластинки з записами своєму сину Моронію (Mormon), щоб той їх сховав.

У 1820 р. під час видіння 14-річний юнак Джозеф Сміт (Josef Smit) мав зустріч з Богом-Батьком та його Сином. У 1823 році йому явився ангел Мороній (Mormon) і вказав місце схову табличок з записами Мормона. Лише після п'ятого явлення ангел дозволив йому взяти пластинки книги Мормона. У вересні 1827 року пластинки Мормона в присутності ще 11 осіб були знайдені. В квітні 1829 року шкільний вчитель Олівер Каудері (Oliver Cowdery) та Джозеф Сміт починають перекладати Книгу Мормона на англійську мову. Вже 15 травня цього року вони просять прощення гріхів та хрищення і одержують від Івана Хрестителя владу Ааронового священства та право хрестити один одного і інших. Офіційно церква почала працювати з 1830 року. З часом церква одержала назву Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів.

В цьому вченні найбільш цікавим є те, що вчення Христа продовжувало розвиватися поза Ізраїлем і Європою. Воно не могло не розвиватися, бо Христос був обіцяним у Старому Завіті.

Цю церкву відрізняє від православних і римо-католиків чітка деталь: керівники церкви (пророки) періодично спілкуються напряму (як у юдеїв) з Всевишнім Отцем і його Сином – Ісусом Христом перед прийняттям особливо важливих рішень. Про що вони повідомляють у Книзі Мормона⁵ (ст. 25, 65, 92, 512-554, 562, 588, 611) та Книзі президента церкви Лоренцо Сноу⁶ (ст. 249-250).

У православних та римо-католиків спілкування відбувається з Пресвятою Богородицею, вона періодично появляється в різних місцях і дає настанови.

Римо-католики мають записане і видане пряме спілкування Ісуса Христа з Марією Вальторта⁷, яке відбулося під час Другої світової війни. Перекладені і видані 10 томів українською мовою книги цієї авторки є доступними для широкого кола віруючих.

Християнські конфесії як східного, так і західного напрямку чомусь не поспішають канонізувати тексти Марії Вальторти. Канонізація цих текстів дала би можливість значно глибше зрозуміти вчення Спасителя і побачити його велич, роль матері Христа та апостолів з дещо іншого боку.

Ми зробили спробу порівняти спільне та відмінності в обрядах та богослужіннях римо-католицького (західного) і візантійського (східного) спрямувань та Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів (мормонів) з позицій сучасної науки.

В усіх релігійних конфесіях надзвичайно важливим і обов'язковим елементом є молитва.

Молитва присутня при всіх богослужіннях, обрядах і стосується як мирян, так і кліру. Молитва промовляється словесно, співом, речитативом або подумки кожним віруючим окремо або в групах.

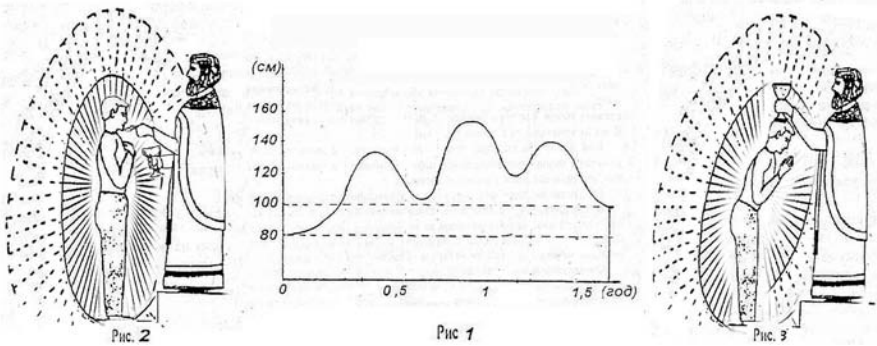
Сучасна фізика розглядає молитви, як і мову взагалі, сукупністю слів з певними частотно-хвильовими та інформаційно-енергетичними характеристиками, які діють на предмети та людину. У відповідь на це організм реагує зовнішніми проявами. У медицині видимі і доступні для дослідження зовнішні реакції організму називаються клінічними проявами.

Молитва викликає у людини цілу гаму проявів – від заспокоєння людини до її збудження, емоційних розладів, запаморочення, дезорієнтації, непритомності, станів зміненої свідомості та інших проявів.

Під час молитов і богослужінь виникають так звані «чуда» – вилікування та оздоровлення хворих, мироточіння ікон, сходження благодатного вогню.

В окремих людей появляється левітація – людина починає підніматися над землею і ширяє в просторі, на що були здатні окремі святі. Описане у Святому Письмі³ Вознесіння Христа в присутності апостолів слід також розглядати, як левітацію – подолання людиною земного тяжіння особливими механізмами, які поки що не вдалося розшифрувати.

Таку ситуацію спостерігали перелякані батьки учениці однієї зі шкіл на Закарпатті, коли під час молитви перед іконою дитина піднялася над землею і залишалася певний час у такому стані⁸. Зазначимо, що описана

Рис. 1 Динаміка величини аури під час літургії

Рис. 2 Динаміка аури під час причастя

Рис. 3 Динаміка аури під час покладання чаші на голову

вище дівчина побачила, що під час молитви ікона почала мироточити, а сама вона одержала дар діагностувати і лікувати. Зараз ця дівчина вчиться і буде медиком.

Такі яскраві прояви впливу молитви на людину, названі нами вище клінічними, повинні супроводжуватись і іншими змінами, доступними для об'єктивної оцінки. Потрібно лише застосовувати сучасні методи дослідження і хотіти фіксувати ці зміни. Одержані результати слід негайно оприлюднювати і кваліфіковано пояснювати мовою сучасної науки. Тоді віра сучасної людини буде укріплена розумінням і знанням (див. епіграф).

На першому етапі досліджувалася об'єктивно існуюча аура людини.

Заперечення існування аури окремими релігійними діячами виглядає дивним на фоні появи в останні десятиліття дітей-індіго з особливими кольорами аури, які різко відрізняються від звичайних дітей поведінкою та розумовими можливостями. Художники постійно малюють на іконах над головою святих золотистий німб, не знаючи чи не підозрюючи, що малюють ауру. Часто люди, які бачать ауру, затаюють це, щоб не виглядати психічно хворими, якими їх вважають так звані «компетентні особи».

Динаміка величини аури (в сантиметрах) оцінювалася під час молитов та богослужінь візуальним способом людиною, яка мала дар її бачити.

В розвідці Лазорика М. І. і співавторів⁹ публіковано рисунки людей, які моляться і схема їх аури. В цій же праці наведено динаміку коливання величини аури під час літургій у греко-католицькому Кафедральному Хрестовоздвиженському соборі м.Ужгорода. Молитви читалися україн-

ською мовою (священик о. Й. Штелиха) та супроводжувалися співом хору (керівник Я. Ю. Кирилик). Ці дані наводимо спеціально, оскільки від місця проведення літургії, священика, громади і хору залежить перебіг літургії. Дещо спрощені результати динаміки аури наведено на рис. 1.

На рис. 1 величина аури до літургії була близько 80 см, а в кінці літургії зросла до 100 см. Під час літургії відбуваються три плавні підйоми до 150 см, які потім плавно знижуються. Отже, має місце коливання величини аури з фіксацією її після літургії на новому рівні (див. рис.).

Під час молитов частина людей похитується або коливається. Про коливання людей під час молитви свідчать відеозаписи, зроблені під час моління юдеїв, у яких молитва називається коливанням. Слід розглядати коливання людини і коливання аури під час молитви явищами одного і того ж порядку.

Центральним місцем у літургіях є жертва або жертвоприношення, яка включає 3 класичні компоненти, описані у Новому завіті³: 1) молитва, 2) споживання тіла Христа у вигляді ламаного хліба, 3) пиття крові Христа у вигляді розведеного водою вина (1 частина червоного вина на 2 частини води).

У різних конфесіях є свої особливості жертвоприношення.

Православні мають молитву, ламають та споживають хліб, п'ють розведене водою вино. У мормонів є молитва, ламають і споживають хліб та п'ють воду, що дає право однозначно віднести їх до християн. У католиків західного обряду є молитва, не ламають і не споживають хліб, не п'ють рідину але дають гостію (від лат. жертва).

Звертаємо увагу на те, що у Христа і апостолів жертвоприношення включало три наведені вище компоненти, описані у Новому завіті³.

При проведенні досліджень було зауважено, що під час прийому причастя у греко-католиків аура людини моментально зростала в кілька разів (рис. 2). Такий же ефект має місце під час покладання чаші з Дарами на голову (рис. 3). Потрібно зауважити, що «іти під чашу» з Дарами є відомою практикою під час літургії.

На верхівці голови людини знаходиться чакра сахасрара⁹ і під час покладання чаші з Дарами на голову Дух Святий викликає різке збільшення розмірів аури.

Прийом Дарів під час причастя в рот веде до впливу енергетики Дарів на біологічно активні точки кількох меридіанів^{10, 11, 12}, розміщених у порожнині рота.

Серйозні вчені Лучко Л. М.¹⁰, Мачерет Е. Л., Самосюк І. З.¹¹, Табеєва Д. М.¹² та інші, а також релігійні конфесії, які розділяють

фундаментальні положення Аюрведи¹³, зокрема індуїсти, буддисти, кришнаїти та рефлексотерапевти різних напрямів, практично лікують і діагностують на основі цього вчення. Вони визнають наявність у людини біологічно активних точок, чакр, аури і успішно використовують ці об'єктивно існуючі утвори на благо людини.

Так як у Старому і Новому завіті Святого Письма³ крові надається особлива роль, було поставлено завдання вивчити динаміку клітинного складу крові людини під час молитов.

З метою виключення звинувачень священиків представниками церковної ієрархії за участь у «підозрілих експериментах» при вивченні впливу молитви на людей, до роботи не залучали служителів культу жодної конфесії. Молитви читали особи, яким довіряли пацієнти або самі пацієнти.

Робота проводилася в лабораторії однієї з клінічних кафедр медичного факультету Ужгородського національного університету.

Визначалася кількісні і якісні змін лейкоцитів крові до та після молитов за запропонованими способом паралельного дослідження крові, взятої з пальця (капілярна кров) та з кубітальної вени (венозна кров), які захищені охоронними документами Лазорика М. І. на винаходи – а.с. СРСР¹⁴ та патентом України¹⁵.

Визначалася кількість лейкоцитів, лейкоцитарна формула, ферменти лейкоцитів пероксидаза та лужна фосфатаза цитохімічними методиками та показники фагоцитозу з живою добовою культурою мікробів у мазку та у літрі крові в системі СІ за Лазориком М. І.^{14, 15}.

Було виявлені чіткі і достовірні зміни величин окремих показників у 1,3–2,5 рази у капілярній крові, а окремі показники фагоцитозу зменшувалися на 400-600% (у 4–6 разів!) у венозній крові після молитов відносно відповідних величин до молитви.

На основі одержаних результатів вперше у світі та в Україні було видано патент на винахід «Спосіб Лазорика для визначення впливу молитов на пацієнта»¹⁶. Результати досліджень опубліковані також у інших наукових виданнях^{17, 18}.

В описах до патента та у наукових публікаціях одержані результати були обґрунтовані та пояснені^{14,15,16,17,18}.

Відомо, що під час молитов упорядковані певним чином коливання певних частот несуть інформаційно-енергетичний заряд і викликають структуризацію води, яка зв'язана з пам'яттю води.

Звертаємо увагу на те, що якщо структуризація води і пам'ять води¹⁹, відкрита вперше Jacques Benveniste, сприймається деякими вченими

неоднозначно, то ділки від комерції швидко і успішно виробляють, продають як в Інтернеті¹⁹, так і в магазинах структуровану воду.

Парадоксально, що поки вчені не визначилися з питанням, чи є структурована вода і чи має вона пам'ять, вже з давніх часів волхви, шамани і церкви тисячоліттями практично застосовують освячену воду та воду з цілющих джерел як лікувальний і оздоровчий засіб. Так само, як у церквах сукупно, так і вдома особисто люди моляться за рідних, хворих та померлих, хоча однозначного трактування цього явища також немає.

Так як вода під час молитов набуває іншої будови і одержує пам'ять, то і дія цієї води буде відрізнятися від споживання простої води.

На це вказує і сам Христос – «Той же, хто нап'ється води, якої дам йому я, – не матиме спраги повіки»³ (Йоан 4:14).

Організм людини містить воду, яка під час молитов структурується і тому перебіг всіх процесів в організмі змінюється і викликає описані вище клінічні прояви. Стовбурові клітини, які є родоначальниками всіх клітин в організмі людини, під впливом структурованої води також набувають нових можливостей. Клітини та стовбурові клітини стають здатними усувати або виправляти окремі порушення як ментально (раптове виздоровлення у Ісуса Христа та апостолів від молитви, покладання рук або дії їх тіні), так і поступово (у тих осіб, що мають дар лікування).

Звертаємо увагу на праці Кутушова В. М.^{20,21} Автор довів, що деякі ліки здатні повертати площину поляризації світла в тканинах, відновлювати асиметрію і різко міняти структуру та функції органів та систем живого²⁰ (ст. 59). Ми не виключаємо здатності молитов також міняти площину поляризації світла і давати ментальний лікувальний ефект.

У своїх розвідках Кутушов В. М. висунув і обґрунтовує концепцію про організм як термоядерний реактор на холодній плазмі, при якій має місце світіння та поява часточок з високими енергіями²⁰ (ст.72-73).

Ми вважаємо, що якраз цей механізм може мати місце і під час причастя та покладання чаші з Дарами на голову, які супроводяться раптовим вибухом розмірів аури. Воскресіння Христа також супроводилося великим світлом³. На Туринській плащаниці при фотографуванні виявлені сліди високих енергій. Вона та її копії мають оздоровчу дію. Це дає нам підстави вважати можливим такий механізм виникнення феномену Туринської плащаниці. Не виключено, що і під час молитов спрацьовує механізм роботи термоядерного реактора на холодній плазмі, як закладений в організмі людини.

Відомо, що після Різдва Христового святкують Водохреща – коли вода набуває особливих властивостей – стає священною і має оздоровчу дію.

Ми звернули увагу на публікації щодо впливу Сонця на людину.

Вкажемо, що український економіст і мислитель С. А. Подолинський ще у 1880 році опублікував працю, в якій першим розвинув концепцію про участь енергії Сонця у створенні вартості товару²².

Астрономи вважають, що Земля і все живе на ній не лише рухаються навколо Сонця, але постійно перебувають у Сонячній короні. Тому зміни на Сонці і на короні дуже впливають на людину і все живе²³.

Оскільки Сонце має вирішальне значення для людей, то йому поклоняється більшість релігій. По суті християни є також сонцепоклонниками.

Починаючи з дня Різдва за григоріанським календарем, Земля підходить до Сонця на 58 мільйонів кілометрів ближче. Таке зближення триває близько трьох тижнів. Приближення Сонця викликає суттєві зміни електромагнітних процесів і інформаційно-енергетичних впливів на Землю і воду. Вода в людині і в навколишньому середовищі стає структурованою, тому її вважають священною. Таким чином, святкування Водохреща і особлива оздоровча дії води в час зближення Сонця і Землі мають крім духовного і чітке фізичне та астрономічне пояснення.

Враховуючи обмеження обсягу публікацій в цьому науковому виданні, вважаємо доцільним продовжити виклад одержаних результатів у другій частині нашої розвідки в наступному році.

Виражаю вдячність за консультації та сприяння в написанні праці академікові Академії Вищої школи, доктору медичних наук, професорові Фатулі М. І., кандидату фізико-математичних наук, доценту, науковому керівнику лабораторії космічних досліджень УжНУ В. П. Єпішеву, о.-доктору Павлу (Михайлу) Кречуну ЧСВВ, громадянам США R. L. Millard, R. L. Callister, P. R. Johansen, D. K. Terry, R. Switen, колезі-лікареві В. В. Шулевка та студенту медичного факультету УжНУ Е.-О. Німцю.

¹ Семиволос Павлина. Про синергетику, біфуркацію й ахлаксферу // Дзеркало тижня. – № 43. – 2.11.2001. Інтерв'ю з Оразгельди Овезгельдиевим.

² Оразгельди Овезгельдиев <http://www.lib.kture.kharkov.ua/ua/arkh/8.php> Ораз Туркмен. Синергетическая теория жизни природы, алгоритм, самопостижения, осознанная эволюция. Знайдено 20.10.2013.

³ Святе Письмо Старого та Нового завіту. – Українське Біблійне Товариство.

⁴ Колодний Анатолій. Церква Ісуса Христа святих останніх днів. Церква мормонів у світі й Україні. – Київ. – 2010.

⁵ Книга Мормона. Ще одне свідчення про Ісуса Христа (переклад з англ.). Видано Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів. – Солт-Лейк-Сіті, Юта. США.

⁶ Учення Президентів Церкви. Лоренцо Сноу. Видано Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів. – Солт-Лейк-Сіті, штат Юта. – 2012.

- ⁷ Марія Вальторга «Богочоловік: Життя і страсті Господа нашого Ісуса Христа» / Пер. з нім. О. Кияк. – Львів: Місіонер, 2007. – Т. 1–10.
- ⁸ Галас Я. Поднялась в воздух и некоторое время будто парила в невесомости! – Факты и комментарии. – № 125 (3380). – 2011.
- ⁹ Лазорик М. І., Павлуцький Р. В., Олашин В. В. Механізм оздоровчої дії біоенергетики молитов та літургій. – Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія «Медицина». – Вип. 4. – Ужгород, 1997. – С. 113–122.
- ¹⁰ Лучко Л. М. Биолокация для всех. Система самодиагностики и самоисцеления человека (введение в многомерную медицину, 4-е издание, исправленное и дополненное). – Издательский дом АНС. – М. – 2002.
- ¹¹ Мачерет Е. Л., Самосюк И. З. Руководство по рефлексотерапии. – Киев: – Вища школа, 1982.
- ¹² Абева Д. М. Руководство по иглорефлексотерапии. – Москва: Медицина, 1980.
- ¹³ Лад Васант www/koob.ru/vasant_lad/ знайдено 10.09.2013.
- ¹⁴ А.с. SU № 1681257 МПК G01N33/53. Способ определения активности фагоцитоза лейкоцитов в сосудистом русле. Заявка № 4446317/14. Подано 21.06.1988. Опубл. 30.09.1991. Бюл. № 36. Автор Лазорик М. И.
- ¹⁵ Патент UA № 23082A. МПК G01N33/48. Спосіб визначення функціонального стану клітин в судинному руслі. Заявка № 98107290. Подано 18.10.1994. Опубл. 30.06.1998. Бюл. № 3. Автор Лазорик М. И.
- ¹⁶ Патент UA № 80967 C2. МПК (2006) G01N33/48. Спосіб Лазорика для визначення впливу молитов на пацієнта. Заявка № 20041008474. Подано 18.10.2004. Опубл. 26.11.2007. Бюл. № 19. Автор Лазорик М. И.
- ¹⁷ Лазорик М. І. До проблеми впливу молитов на організм людини // Історія релігій в Україні: науковий щорічник. – Кн. II. – Львів: – Логос, 2010. – С. 369–377.
- ¹⁸ Лазорик М. І. Динаміка показників клітинного складу крові при дії молитов на пацієнта. – Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». – Вип. 35. – Ужгород, 2009. – С. 53–60.
- ¹⁹ Структурирование_вода www/ru.wikipedia.org/wiki/. Знайдено 25.09.2013.
- ²⁰ Утушов В. М. www/Рак_излечим.Цифрова_книга.2007.Знайдено_25.09.2013.
- ²¹ Кутушов В. М. http://madvideo.ru/dst._avtor.php. Знайдено 25.09.2013.
- ²² Сергій Подолинський. Людська праця і єдність сили. – С.153–189. – Сергій Подолинський (1850–1991). Вибрані твори. – Українське історичне товариство. – 1990. Друковано Universite du Quebec a Montreal.
- ²³ Чижевский А. Л. Земное эхо солнечных бурь. – М: Мысль. – 1976.

SUMMARY

Myhajlo Lazorik

Scientific rationale for effect on prayers, the mass and rites of in the Orthodox, Roman Catholic and Mormon confessions

The necessity of performing scientific investigation of the impact on prayers, the mass and rites using modern scientific methods is grounded. The peculiarities of some rites in the Christian churches in three Ukrainian confessions are specified. The results of research are considered and the mechanisms of effect of prayer, liturgy and Communion on the body are presented.

Key words: religion, prayers, rites, impact on a person, research